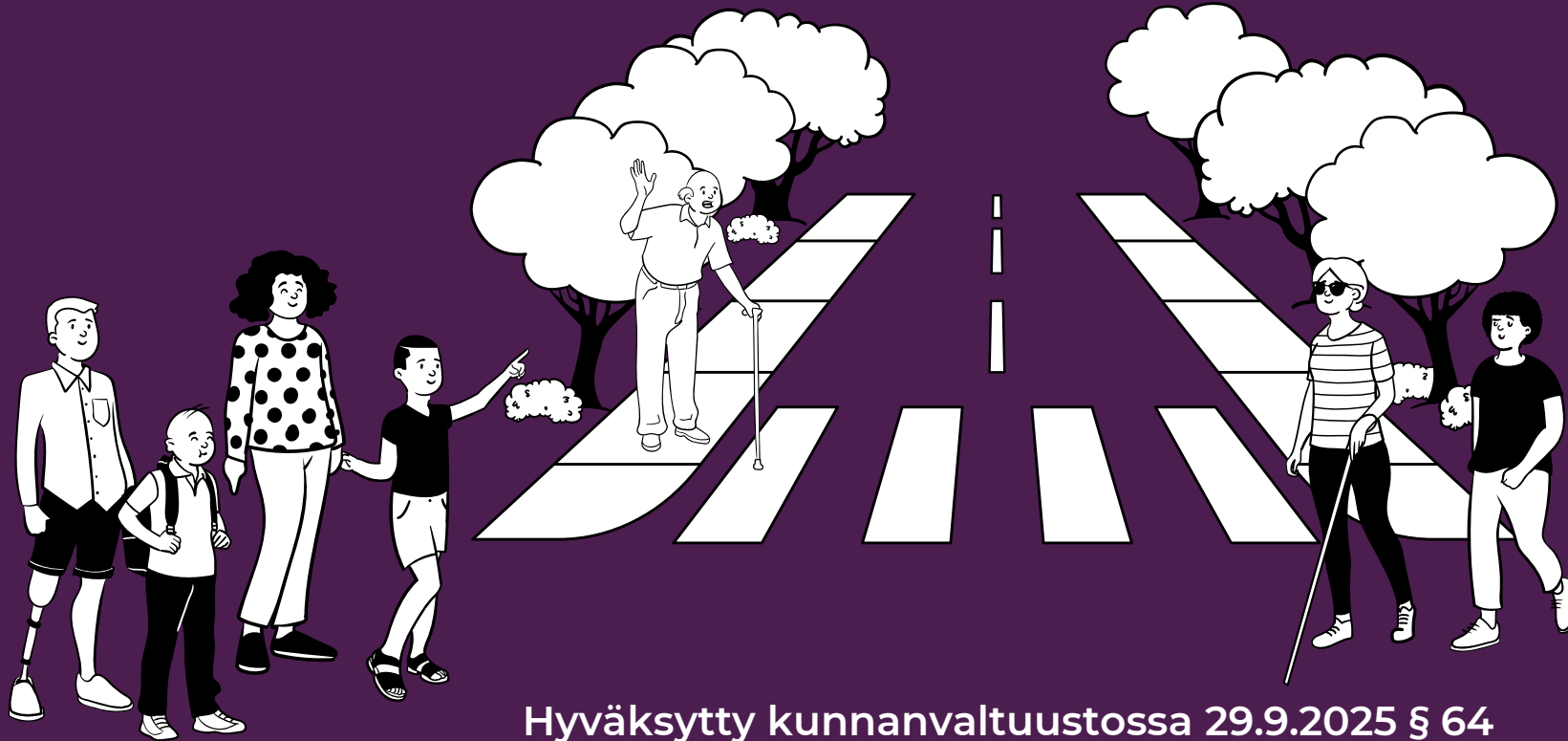

Hyvinvointiraportti 2024

Yhteenveto kunnan täyttämistä hyvinvointitavoitteista
ja toteutetuista hyvinvointia
edistävistä toimista vuonna 2024

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.9.2025 § 64

Raportista

- [Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6 §](#) määritetään, että kunnan tulee raportoida kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä kunnanvaltuustolle vuosittain.
- Tämän raportin tarkoituksena on antaa yleiskuva kunnan tämänhetkisestä hyvinvointityöstä, joka tehdään seuraavien kohteiden kautta:

1. kunnan HYTE-tavoitteiden seuranta (vrt [THL:n HYTE-kertoimet](#))

- HYTE-lyhenne tulee sanoista *hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen*.
- HYTEen sisältyy 1) [prosessi-indikaattoreita](#), jotka koskevat terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kuntajohdossa, peruskouluissa, liikunnassa ja urheilussa sekä kunnan kulttuurissa, sekä 2) [tulosindikaattoreita](#), jotka kuvaavat tuloksia hyvinvoinnin edistämisestä väestötasolla.
- Kunta on määrittänyt omat tavoitteet parantaakseen HYTE-tuloksiaan.

2. kunnan palvelutavoitteiden seuranta

- Nämä tavoitteet perustuvat Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelustrategiaan 2022–2025.
- Kunta on määritellyt omat tavoitteet, jotka käyvät yksiin tämän palvelustrategian kanssa.

3. raportointi lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuudesta.

- Tulokset perustuvat Move!-tuloksiin oppilaiden fyysisestä toimintakyvystä

4. raportointi päihteiden käytöstä kunnassa.

Prosessi-indikaattorit: Kuntajohto

	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 1	Kuntalaisten elämäntapojen raportointi Väestön elämäntapojen ja niiden muutosten raportointi kunnanvaltuustolle.	Hyvinvointiraportteja tehdään vuosittain ja ne toimitetaan kunnanvaltuustolle.		Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 hyvinvointiraportin vuodelle 2023.
HYTE 2	Parametri väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa asetetaan parametrit väestön terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteiden saavuttamisen seuraamiseksi.	Kunta panostaa vuosittain vähintään 150 euroa/asukas elämänlaadun parantamiseen (kulttuuri, vapaa-aika, urheilu, kirjasto, kansalaisopisto).		Vuonna 2024 kunta panosti yht. 1 285 769 € (per 6 332 asukasta) kansalaisopistoon, kirjastoon ja vapaa-aikaan, eli 203 € asukasta kohden.
HYTE 3	Terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteiden saavuttaminen Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan kuinka kunnan terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteet on saavutettu.	Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan kuinka kunnan terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteet on saavutettu.		Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelle 2024, joka käsiteltiin valtuustossa 9.6.2025 § 46 todetaan, että kunnan toteutusaste lisäosalle vuodelle 2024 oli 64, joka antoi 114 327 euroa valtionosuuksia.
HYTE 4	Asiantuntemus terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä Kunnalla on erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.	Hallintojohtajalla on päävastuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Hyvinvointiryhmä, koostuen johtoryhmästä ja vapaa-ajan koordinaattorista, kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee hyvinvointia koskevia aiheita. Kunnalla on asiantuntijaryhmä koostuen hallintojohtajasta ja iloisesta kulttuuriryhmästä (ts. edustajia vapaa-ajan sektorilta, kirjastosta, kansalaisopistosta ja kansanopistosta).		Hyvinvointiryhmä kokoontui syksyllä 2024. Asiantuntijaryhmä kokoontui kuukausittain, poikkeuksena kesäkuukaudet.
HYTE 5	Asiakasraati tai foorumi Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämisessä hyödynnetään asiakasraatia/foorumia.	Kunnan verkkosivustolla on jatkuvasti kyselyitä ja kysymyksiä ajankohtaisista asioista, jotta voidaan kuulla kuntalaisten mielipiteitä. Kuntalaisia kannustetaan myös käyttämään verkkosivuston palautetoimintoa. Nuorisovaltuustoa, vanhusneuvostoa ja vammaisneuvostoa kuullaan tärkeissä asioissa. Kansalaistilaisuuksia järjestetään säännöllisesti.		Osallistuva budjetointi otettiin käyttöön ja määräraha meni kuntoportaiden rakentamiseen Kruunupyyn. Tehtiin arviointi kunnan lastenhoidosta. Kaikki vaikuttajaelimet kokoontuivat. Kansalaistilaisuuksia järjestettiin mm. koskien valtatie 8:n ohituskaistoja, eri tuulivoimahankkeista ja Kruunuportista.

(katso myös [THL, 2022a](#))

¹ = Ei vielä aloitettu = Edistyy = Toteutuu

Prosessi-indikaattorit: Liikunta ja urheilu

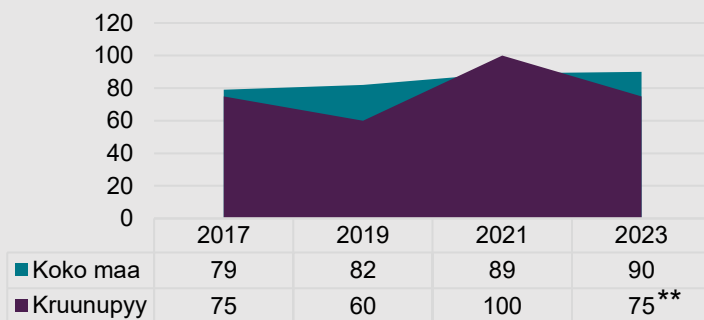
	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 6	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuudesta raportoidaan hyvinvointiraportissa.	Kunta tukee urheilu- ja nuorisotoimintaa vähintään 70 000 € plus 21 500 € vuosittain. Nuorten liikunta-aktiivisuuden seuranta tehdään esimerkiksi Move!-tutkimuksen tuloksilla, jotka vuosittain raportoidaan hyvinvointiraportissa valtuustolle.		Yhteensä jaettiin 95 000 € liikuntatukea ja 29 500 € nuorisotoimintatukea. Vuoden 2023 Move!-tulokset käsiteltiin valtuustossa: Vuoden 2024 tulokset sisältyvät tähän raporttiin.
HYTE 7	Yhdistysten ja kunnan yhteinen tapaaminen Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikunta- ja urheiluyhdistykset sekä muita yhdistyksiä yhteiseen tapaamiseen.	Kunta järjestää yhteisen yhdistystapaamisen vähintään kerran vuodessa, sekä tarvittaessa.		Tammikuussa järjestettiin kunnan kaikille yhdistyksille tapaaminen Kulttuurin ja urheilun illan yhteydessä.
HYTE 8	Lapsille ja nuorille suunnatut liikuntaryhmät Kunnassa järjestetään suunnattuja liikuntaryhmiä lapsille ja nuorille, jotka eivät osallistu liikunta- ja urheiluseurojen toimintaan.	Kouluissa toimiva maksuton Hobbis-toiminta alentaa lasten kynnystä osallistua muun muassa liikuntaryhmiin.		Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 8 Hobbis-ryhmää luokille 1–3.
HYTE 9	Seurausten ennakkoarviointi (EVA) Ne viranhaltijat, jotka ovat vastuussa liikunnan ja urheilun edistämisestä, osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten seurausten ennakkoarviointiin (EVA).	Laaditaan lomake järjestelmälliseen seurausselvitykseen.		Kunnanhallitus hyväksyi lomakkeen 2.10.2023, mutta se ei ollut vielä vuonna 2024 käytössä.
HYTE 10	Monialainen työryhmä liikunnan ja urheilun edistämiseen Kunnalla on sektorit ylittävä työryhmä, joka käsittelee liikunnan ja urheilun edistämistä.	Hyvinvointiryhmä, johon kuuluu johtoryhmä ja vapaa-ajan koordinaattori, kokoontuu säännöllisesti käsittelemään hyvinvointiin liittyviä aiheita.		Hyvinvointiryhmä kokousti syksyllä käsittelemään vuoden 2023 hyvinvointiraporttia.

(katso myös [THL, 2022b](#))

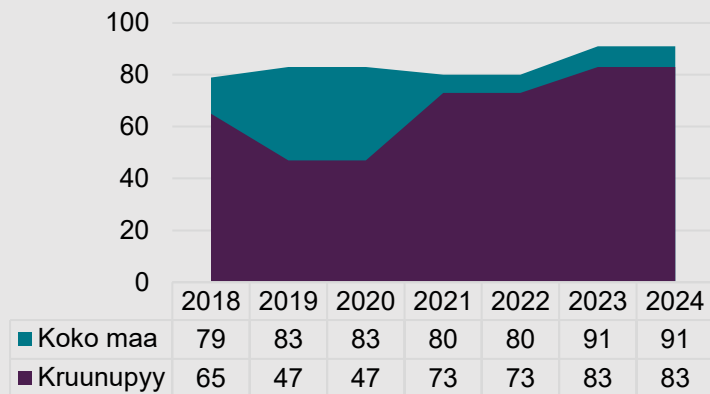
¹ = Ei vielä aloitettu = Edistyy = Toteutuu

1. Kunnan HYTE-tavoitteiden seuranta

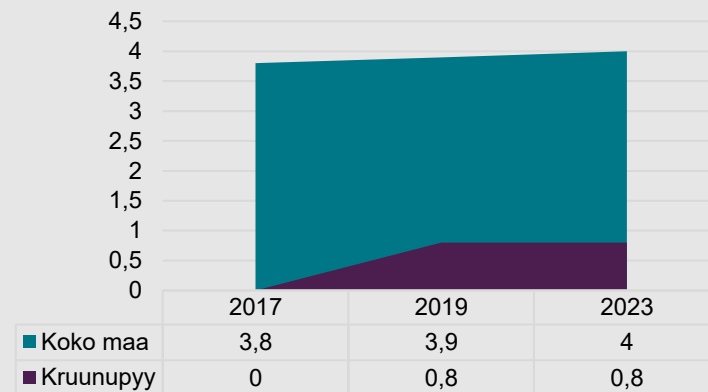
Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista*

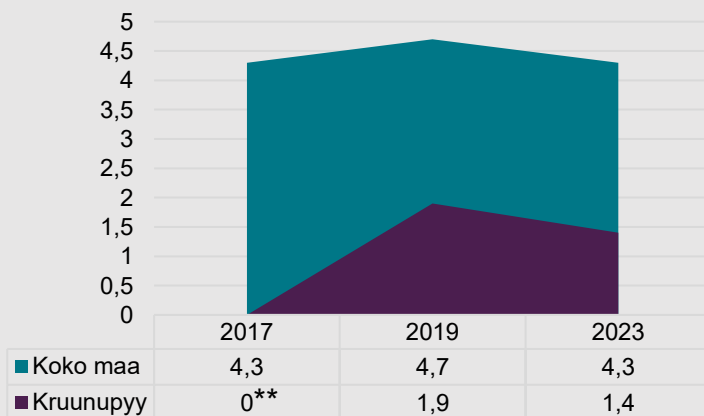
Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

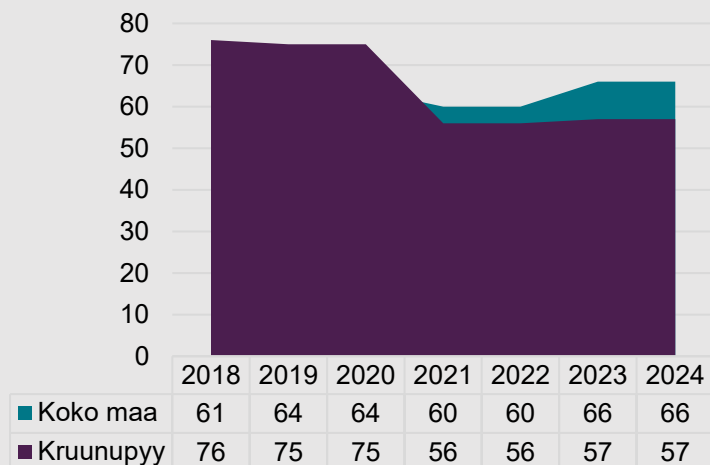
Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)*

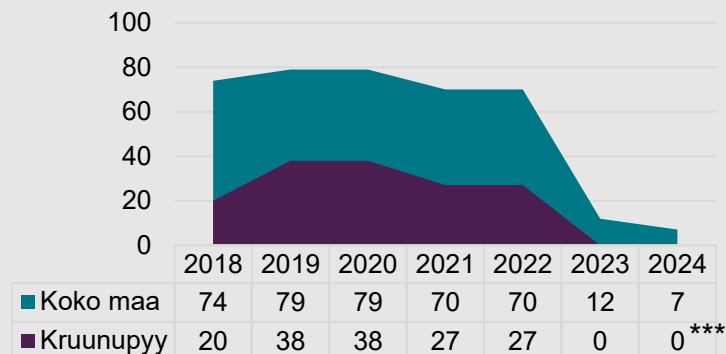
Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)*

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

* = tilastot puuttuvat vuodelta 2024

** = tulos tarkoittaa käytännössä sitä, että viimeisiin mittaus tehtiin vuonna 2021 (100 = yksi tutkimus on tehty vuoden aikana)

*** = ei tietoa

Prosessi-indikaattorit: Peruskoulu

	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 11	Kouluympäristön ja kouluyhteisön tarkastus Keskiarvo painotettu kunnan peruskoulujen oppilasmäärään, jossa tarkastetaan kuinka terve ja turvallinen kouluympäristö on sekä kuinka hyvinvointia edistetään kouluyhteisössä lain edellyttämin tavoin.	Kouluissa mitataan turvallisuutta kyselylomakkeella, johon vastaavat sekä peruskouluoppilaat että lukio-opiskelijat. Hanke erityislahjakkaita oppilaita, vastaava koulutus taataan.		Edellinen virallinen mittaus tehtiin 2022. Nuorisovaltuusto teetti kyselyn luokille 7–9 sekä lukiolaisille koskien koulunkäyntiä ja viihtyvyyttä vuonna 2023. On tehty suunnitelma erityisen lahjakkaiden oppilaiden tukemiseksi.
HYTE 12	Oppilaiden poissaolo Keskiarvo painotettu kunnan peruskoulujen oppilasmäärään, jossa poissaolojen kokonaismäärä tiedetään.	Koulupoissaolo-hanke jatkuu. Poissaolojen toimintasuunnitelma on ajan tasalla ja sitä seurataan. Wilma-hälytys on käytössä.		Kunnassamme on alhaisempi koulupoissaolo kuin muualla maassa (tulokset saatavilla vain vuodelta 2023, katso s. 5), mikä osoittaa, että viime vuosien panostukset ovat tuottaneet tulosta. Toimintasuunnitelma ja Wilma-hälytys oli käytössä.
HYTE 13	Liikuntatauot Keskiarvo painotettu oppilasmääriin kunnan peruskouluissa, joissa pitkiä liikuntataukoja.	Joka tunnilla kehoitetaan pitämään taukojumppaa ja aamukokoontumisissa pidetään ohjattua pulssitoimintaa. Erityisesti Ädalenin koulussa kannustetaan oppilaita liikkumaan ulkona välitunneilla. Ohjattuja leikkihetkiä pidetään säännöllisesti.		Tavoite "Täytetty satunnaisesti" TEAViisari-tutkimuksen mukaan. Erilaisia ohjattuja liikuntakampanjoita järjestetään säännöllisesti, esim. Aamu-harjoitukset, liikuntavartti, Tanssi terveydelle, ulko-opiskelua ym.
HYTE 14	Kouluruokailun suositus Keskiarvo painotettu oppilasmääriin kunnan peruskouluissa, joissa seurataan suosituksia kouluruokailusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	Aamiaissuositus ilmoitetaan vanhemmille vanhempaintapaamisissa – erityisesti syksyllä järjestettävissä. Nuoria kehoitetaan syömään kouluaterioita esim. info-tv:n ja lautasmallikuvien avulla.	Ei tilastollisesti vertailukelpoinen	Ruokailu- ja siivouspalveluiden uusi hankinta toteutettiin: Hankinnassa noudatetaan suosituksia tarkasti. Virallista tilastoa vuosille 2023–2024 ei tosin ole.

(katso myös [THL, 2022c](#))

¹ = Huonompi tulos kuin edellisessä mittauksessa = Samankaltainen tulos kuin edellisessä mittauksessa = Parempi tulos kuin edellisessä mittauksessa

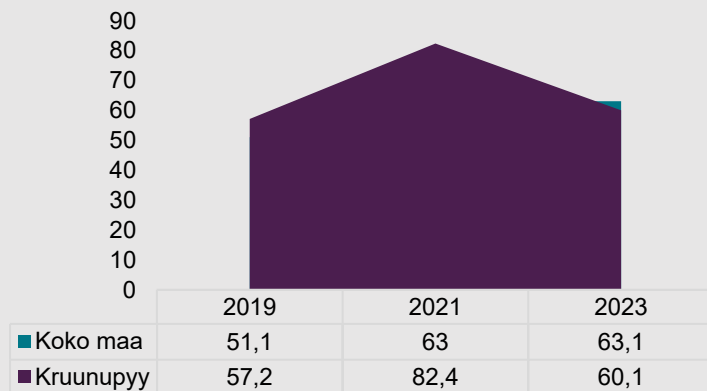
Prosessi-indikaattorit: Kulttuuri

	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 15	Madalletaan kynnystä kulttuuriseen osallistumiseen Kun kunta edistää kulttuurista osallistumista, kunta järjestää itse toimintaa, joka alentaa kynnystä kulttuuriseen osallistumiseen, tai antaa sellaiselle toiminnalle taloudellista tukea.	Järjestämme teatterimatkoja matkanjohtajan kera alentaaksemme kynnystä osallistua kulttuuritapahtumiin. Kannustamme Kaikukortin käyttöön. Kunta jakaa tukia vähintään 24 500 € vuosittain kulttuuritoimintaan. Kouluissa seurataan kulttuurioppipolkua.		Järjestettiin matka Wasa Teateriin näytelmään <i>Tårtljus</i> . Yhteensä 33 500 € jaettiin tukina kulttuuritoimintaan. Seurattiin kulttuurioppipolkua. Kaiku-kortista tiedotettiin kansalaisopiston esitteessä.
¹ = Ei vielä aloitettu = Edistyy = Toteutuu				

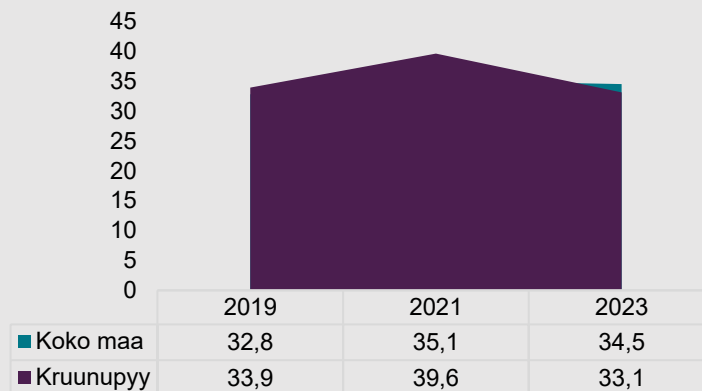
(katso myös [THL, 2022d](#))

1. Kunnan HYTE-tavoitteiden seuranta

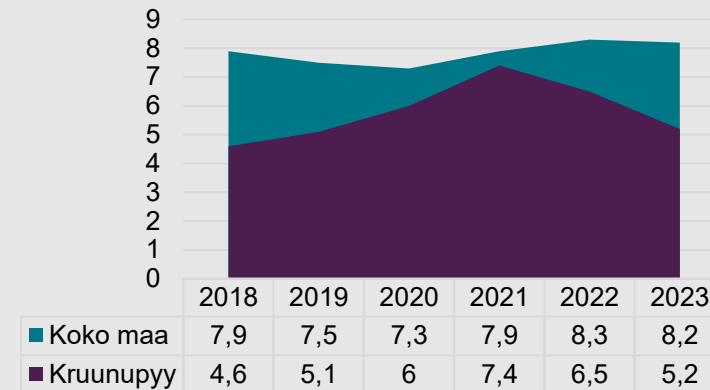
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % nuorisosta)*

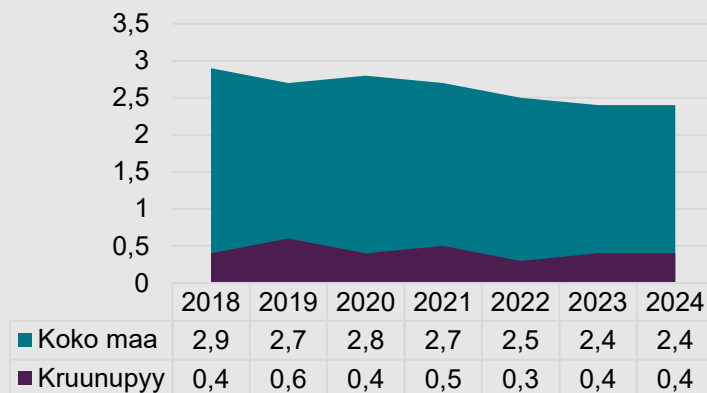
Ylipainoisten 8. ja 9. luokan oppilaiden ja lukio-opiskelijoiden osuus koko maahan verrattuna*

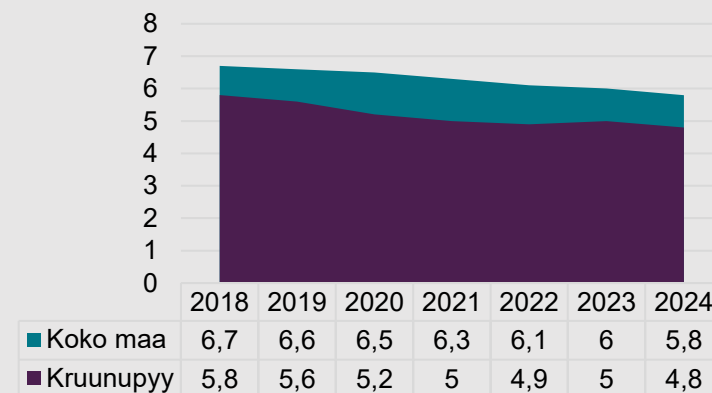
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä*

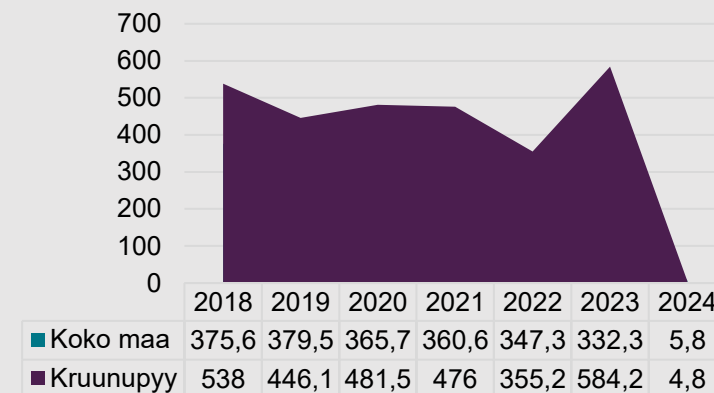
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

*Tilastot puuttuvat vuodelta 2024

([Sotkanet, 2025](#))

Tulosindikaattorit

	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 16	Hyvä terveydentila Vähentää vuosiluokan 8 ja 9 oppilaiden määrää, jotka kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.	Edistämme liikkumista ja ulkona liikkumista ulkopedagogiikan avulla. Kouluvalmentaja työskentelee aktiivisesti kouluissa ja on saatavilla sosiaalisen median kautta.		Tilasto (katso s. 8) osoittaa, että nuoret, jotka kokevat voivansa huonosti, vähenevät määrältään (vuoden 2023 tilaston mukaan).
HYTE 17	Ylipainon vähentäminen Vähentää ylipainoisten oppilaiden määrää vuosiluokilla 8 ja 9.	Opetamme aktiivisesti terveitä elämäntapoja. Koulut panostavat välituntiaktiviteetteihin. Kunta tarjoaa edullisia, vaihtelevia ja terveellisiä välipaloja kouluissa.		Tilastot (katso s. 8) koskien oppilaita, jotka kokevat voivansa huonosti ja oppilaat, jotka ovat ylipainoisia, näyttävät liittyvän toisiinsa ja molempien tulokset ovat parantuneet viime mittauksessa (vuoden 2023 tilaston mukaan).
HYTE 18	Syrjäytymisen vähentäminen Vähentää koulutuksen ulkopuolella olevien 17–24-vuotiaiden määrää (verrattuna samanikäiseen väestöön).	Meillä on sopimus After Eightin kanssa koskien etsivää nuorisotyötä, josta maksamme vuosittaisen maksun sovitun käytännön mukaan naapurikuntien kanssa. Kaikille oppilaille taataan opiskelupaikka yhdeksännen luokan jälkeen.		Osuus nuorista koulutusjärjestelmän ulkopuolella vähenee tasaisesti (vuoden 2023 tilaston mukaan, katso s. 8)
¹ = Huonompi tulos kuin edellisessä mittauksessa = Samankaltainen tulos kuin edellisessä mittauksessa = Parempi tulos kuin edellisessä mittauksessa				

Tulosindikaattorit

	THL:n HYTE-tavoite	Kunnan HYTE-tavoite	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
HYTE 19	Taloudellisen turvallisuuden lisääminen Vähentää 25–64-vuotiaiden pitkän ajan toimeentulotukien saajien määrää (verrattuna samanikäiseen väestöön).	Meillä on työllisyysvastaava, joka vastaa kunnan pitkäaikaistyöttömien palkkaamisesta sekä kesätyöntekijöiden palkkaamisesta. Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kehitetään.		Verrattuna muihin kuntiin Kruunupyyn tilanne näyttää paremmalta koskien pitkäaikaistyöttömien määrää. (katso s. 8) Kunta palkkasi 8 henkilöä palkkatuen turvin.
HYTE 20	Työikäisen väestön kasvu Vähentää 25–64-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkettä saavien määrää (verrattuna samanikäiseen väestöön).	Meillä on työllisyysvastaava, joka vastaa kunnan pitkäaikaistyöttömien palkkaamisesta sekä kesätyöntekijöiden palkkaamisesta. Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kehitetään.		Tilastoissa voidaan havaita myönteinen suuntaus sairauseläkettä saavien osuuden pienentymisessä. (katso s. 8)
HYTE 21	Iäkkäiden hyvä fyysinen terveys Vähentää yli 65-vuotiaiden kaatumisista johtuvia hoitojaksoja (verrattuna 10 000 samanikäiseen henkilöön).	Mahdollisuus osallistua maksuttomaan liikuntaneuvontaan matalalla kynnyksellä.		Maksutonta liikuntaneuvontaa tarjottiin kaikille kunnan iäkkäille. Liikuntainnostaja piti 86 tapaamista asiakkaiden kanssa ja sai 19 uutta asiakasta. Jaettiin maksuttomia liukuesteitä. Järjestettiin iäkkäiden fysiikkaa vahvistavia tapahtumia: Lähetettiin kirje kaikille yli 70-vuotiaille, jossa kerrottiin erilaisista tapahtumista ja liikuntaneuvonnasta. Kaatumisista johtuvien hoitojaksojen osuus väheni merkittävästi vuoden aikana.
¹ = Huonompi tulos kuin edellisessä mittauksessa = Samankaltainen tulos kuin edellisessä mittauksessa = Parempi tulos kuin edellisessä mittauksessa				

A. Hyvän terveyden ja terveellisten elämäntapojen edistäminen

	Hyvinvointialueen palvelutavoitteet	Kunnan omat palvelutavoitteet	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdolliset perustelut tulokselle
Lapset, nuoret, perheet	1.1 Tarjota kaikille lapsille mahdollisuus maksuttomaan harrastukseen matalalla kynnyksellä (Suomenmalli)	Lapsille vuosiluokilla 1–3 tarjotaan mahdollisuutta osallistua Hobbis-toimintaan.	● ● ●	Järjestettiin vuoden aikana yhteensä 8 Hobbis-ryhmää ikäluokille 1–3.
	1.3 Kehittää yhteisiä toimintamalleja, jotka edistävät lasten, nuorten ja perheiden terveellisiä ravitsemus- ja liikuntatottumuksia	Tietoa jaetaan varhaiskasvatuksessa, esikoulussa ja koulussa, esim. ruokaneuvojen, ohjattujen leikkihetkien ja/tai liikuntakampanjoiden avulla.	● ● ●	Ohjattuja leikkihetkiä ja liikuntakampanjoita järjestettiin erilaisina kampanjoina. Ruokaneuvostot antoivat ehdotuksia koskien kouluruokailua ja ulkona vietettyä aikaa edistettiin ulkopedagogiikalla kaikilla asteilla.
Työikäiset henkilöt	2.3 Kehittää ja tarjota tervetulo- ja tietopaketti hyvän perusterveyden ylläpitämisestä ja hyvinvoinnin edistämisestä	Tietopaketti tehdään ja jaetaan: Tietoa hyvän perusterveyden ylläpitämisestä ja hyvinvoinnin edistämisestä esim. unen, ravinnon ja liikunnan avulla.	● ● ●	Liikuntaneuvonta-asiakkaille jaettiin tietopaketti.
Iäkkäämmät	3.1 Iäkkäämmillä on hyvä terveys ja hyvinvointi sekä hyvä toimintakyky, joka mahdollistaa lisää aktiivisia elinvuosia	Liikuntainnostaja ylläpitää läheistä yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa ja kehittää yhdessä toimintaa.	● ● ●	Liikuntainnostajalla ja vapaa-ajan koordinaattorilla oli aktiivinen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, etenkin heidän seniorineuvojan kanssa erilaisten terveyttä edistävien toimenpiteiden parissa.
	3.2 Ohjataan kulttuurisiin palveluihin/integrointiin osana palveluohjausta ja neuvontapalveluita.	Annetaan mahdollisuus maksuttomiin kulttuuri- ja urheiluelämyksiin ja aktiviteetteihin Kaikukortin avulla.	● ● ●	Kaiku-kortti oli käytössä. Kortista tiedotettiin kansalaisopiston kurssiesiteessä.

B. Mielen terveyden edistäminen ja päihteiden väärinkäytön ennaltaehkäisy

	Hyvinvointialueen palvelutavoitteet	Kunnan omat palvelutavoitteet	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdolliset perustelut tulokselle
Lapset, nuoret, perheet	4.1 Yhteiset toimintamallit ja suunnitelmat ehkäisevään päihdetyöhön	- Kartoitetaan päihteiden väärinkäytön sekä psyykkisen pahoinvoinnin esiintyvyyttä - PEPP-mallia käytetään opetuksessa - Teema huomioidaan mielen terveysviikolla		Kunnan ehkäisevän päihdetyön strategia hyväksyttiin. PEPP-mallia käytettiin kaikissa kouluissa. Tiedotettiin mm. Someturvasta ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton lasten- ja nuortenpuhelimesta.
	4.2 Tarjota tukea vanhemmuudessa lapsen kasvun aikana matalan kynnyksen toiminnan, tiedon jakelun ja kolmannen sektorin verkostoitumisen avulla.	- Vanhemmille annetaan tukea, esim. vanhempaintapaamisten ja luentojen avulla. - Vähennetään leimautumista jakamalla tietoa mielen terveysongelmista sekä huoltajille että nuorille mm. mielen terveysviikon aikana.		Jatkuvaa toimintaa. Kouluissa on kerrottu erilaisista organisaatioista, jotka tarjoavat tukea kysymyksiin. Psyykkiselle terveydelle on annettu erityistä huomiota Ådalenin koululla.
	4.3 Tukea lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia lisäämällä heidän, huoltajien ja henkilöstön tietoa mielen terveydestä/mielen terveysongelmista ja toteuttaa ennaltaehkäiseviä toimintamalleja omassa toiminnassa sekä tarjota matalan kynnyksen toimintaa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	- Aloitetaan uudelleen Rennox-toiminta lukiossa. - Järjestetään ohjelmaa kiinnittääkseen huomiota mielen terveysviikkoon, esim. kokemusasiantuntijoita voidaan kutsua vierailulle. - Järjestetään henkilöstölle tilaisuuksia ehkäisevän päihdetyön toiminnasta ja mielen terveysongelmista. - Kiusaamisen vastainen suunnitelma pidetään ajan tasalla, toteutetaan ja seurataan aktiivisesti.		Kiusaamisen vastaista suunnitelmaa on seurattu ja järjestetty teemapäiviä.
lääkämmät	6.1 Riskitekijät tunnistetaan varhaisessa vaiheessa	- Vuosittain järjestetään Voi hyvin –päivä senioreille, esimerkiksi keskittyen työelämästä eläkkeelle siirtymiseen. - Mahdollisuus osallistua matalan kynnyksen liikuntaneuvontaan.		Maksutonta liikuntaneuvontaa on tarjottu. On järjestetty erilaisia hyvinvointitapahtumia iäkkäämmille, esim. Voi hyvin –päivä ja Iltapäiväkahvit tanssin kera: Molemmissa tapahtumissa oli ennätysmäärä osallistujia.

¹ = Ei vielä aloitettu = Edistyy = Toteutuu

C. Toimintakyvyn edistäminen ja ylläpito

	Hyvinvointialueen palvelutavoitteet	Kunnan omat palvelutavoitteet	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
Lapset, nuoret, perheet	7 Syrjäytymisen ehkäiseminen.	- Tuki oppimiselle ja osallistamiselle –hanke jatkaa toimintaansa. - Koulupoissaolojen toimintasuunnitelma pidetään ajan tasalla ja sitä seurataan. - Toimintamalli Hux sisäiseen yhteistyöhön pidetään ajan tasalla ja sitä seurataan. - Hemmasittare-hanke jatkuu ja kunta työskentelee kovasti saadakseen kaikki oppilaat kouluun.		Koulupoissaolojen toimintasuunnitelmaa seurattiin. Luvattomat poissaolot ovat alhaisemmat kuin muualla maassa keskimäärin (katso s. 5). Ylimääräinen resurssi oli saatavilla vähentääkseen kotiin jääneiden määrää.
Työikäiset henkilöt	8.1 Kehitetään palveluketjuja kuten työllisyyden edistämispalveluja hyvinvointialueen, kunnan, Kelan, TE-toimiston välillä ja tarjotaan sekä ylläpidetään kuntouttavia työpaikkoja, työharjoittelua ja työkokeiluja.	- Kunta jatkaa sisäisten työllistämiskokousten pitoa ja kutsuu paikalle myös Kelan, TE-toimiston ja hyvinvointialueen sosiaalityöntekijät, jotka sijoittavat tarvitsevat kuntouttaviin työtehtäviin. - Kunta ottaa vastaan nuoria ja muita työttömiä kuntouttavaan työhön, työharjoitteluun ja työkokeiluun. - Kunta jatkaa kesätyöntekijöiden palkkaamista. - Kunta ylläpitää hyvää yhteydenottopitoa yhdistyksiin, jotka voivat ottaa vastaan kesätyöntekijöitä ja työttömiä.		Työllistämiskokouksia pidettiin 5 kertaa vuoden aikana. Kunta vastaanotti sekä kesätyöntekijöitä että harjoittelijoita. Yhdistykset vastaanottivat kesätyöntekijöitä kunnan kautta. Kunta palkkasi 8 henkilöä palkkatuen turvin.
Iäkkäämmät	9.1 Iäkkäämmillä on hyvä toimintakyky pitempään ja aktiivisten elinvuosien määrä lisääntyy hyvän toimintakyvyn avulla	Tarjotaan mahdollisuus osallistua matalan kynnyksen liikuntaneuvontaan.		Kunnalla oli palkattuna liikuntainnostaja 50 % työajalla. Liikuntainnostaja järjesti ja osallistui useampaan iäkkäiden tapahtumaan.
	9.2 Aluesuunnittelu ja –kehitys myötävaikuttaa turvalliseen elinympäristöön sekä edistää toimintakykyä ja osallisuutta	- Kaavoituksessa huomioidaan palvelujen läheisyys. - Kunnan kiinteistöjä suunnitellessa priorisoidaan saavutettavuus.		Vuoden aikana fokus painottui Kruunuportin uuteen teollisuusalueeseen. Toki keskustan läheisyyteen suunniteltiin tontteja yksityisellä puolella. Kuntoportaiden rakentamisessa huomioitiin keskustan läheisyys.

D. Osallisuus sekä turvallisuuden edistäminen

	Hyvinvointialueen palvelutavoitteet	Kunnan omat palvelutavoitteet	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
Lapset, nuoret, perheet	10.1 Kehittää tasavertaisia matalan kynnyksen palveluita, jotka edistävät turvallisuuden tunnetta, esim. toimivat ja monialaiset oppilas- ja opiskelijahuollot, kiusaamisen ehkäisevä työ. Ehkäistä väkivaltaa perheissä ja lähisuhteissa.	- Kehittää joustavat yhteistyöketjut niin sisäisesti kuin yhdessä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. - Kiusaamisen vastainen suunnitelma pidetään ajan tasalla ja sitä seurataan aktiivisesti.		Kiusaamisen vastaista suunnitelmaa seurattiin.
	10.2 Edistää kulttuurienvälistä ymmärrystä.	- Eri kulttuurien juhlapäiviä nostetaan esille sivistyksen toiminnassa. - Monimuotoisuus huomioidaan henkilöstöpolitiikassa. - Kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua monikulttuuriseen päivään 6-luokalla kunnan kulttuurioppipolun mukaisesti. - Kulttuurioppipolkua seurataan ja pidetään ajan tasalla.		Kulttuurioppipolkua seurattiin.
	10.3 Osallistumissuunnitelma – Tuoda esille lasten ja nuorten ääni hyvinvointialueella ja kunnissa.	- Toimia tukena ja kannustaa nuorisovaltuuston edelleen kehittämistä. - Selvittää mahdollisuutta kunnalliseen lapsiparlamenttiin. - Oppilasneuvostojen äänet tuodaan esille aktiivisesti. - Kouluissa järjestetään vuosittain nuorisovaalit.		Nuorisovaltuusto kokoontui säännöllisesti ja antoi lausuntoja mm. ehkäisevän päihdetyön strategiasta sekä markkinointistrategiasta. Lisäksi keskusteltiin kunnan Move!-tuloksista. Oppilas- ja ruokaneuvostoa aktivoitiin, erityisesti ruokakysymyksissä.
Työikäiset henkilöt	11.1 Kehittää kotouttamista edistäviä yhteistyömalleja.	- Vuosittainen tapaaminen asiantuntijaryhmän kanssa, johon kuuluu hallintojohtaja, sivistystoimenjohtaja, kansanopiston rehtori sekä edustaja Kotouttamisportista.		Asiantuntijaryhmä piti yhteisen kokouksen syyskuussa. Siihen osallistui kaksi edustajaa kunnasta, yksi kansanopistolta ja kolme integraatioyksiköstä.
	11.2 Kehittää digitaalisia palveluita asiakasosallisuuden ja asiakasraadin tehostamiseksi. Osallistumissuunnitelma.	- Kannustetaan antamaan ehdotuksia hyvinvointia edistävästä toimenpiteistä käyttämällä kunnan verkkosivustolla olevaa palautetoimintoa. Palautteeseen vastataan 14 päivän kuluessa ja asia osoitetaan eteenpäin asiasta tietävälle henkilölle.		Palautetoiminto sekä verkkopalvelu <i>Kuntalaisaloite.fi</i> olivat saatavilla kunnan verkkosivustolla.

¹   = Ei vielä aloitettu   = Edistyy = Toteutuu

D. Osallisuus sekä turvallisuuden edistäminen

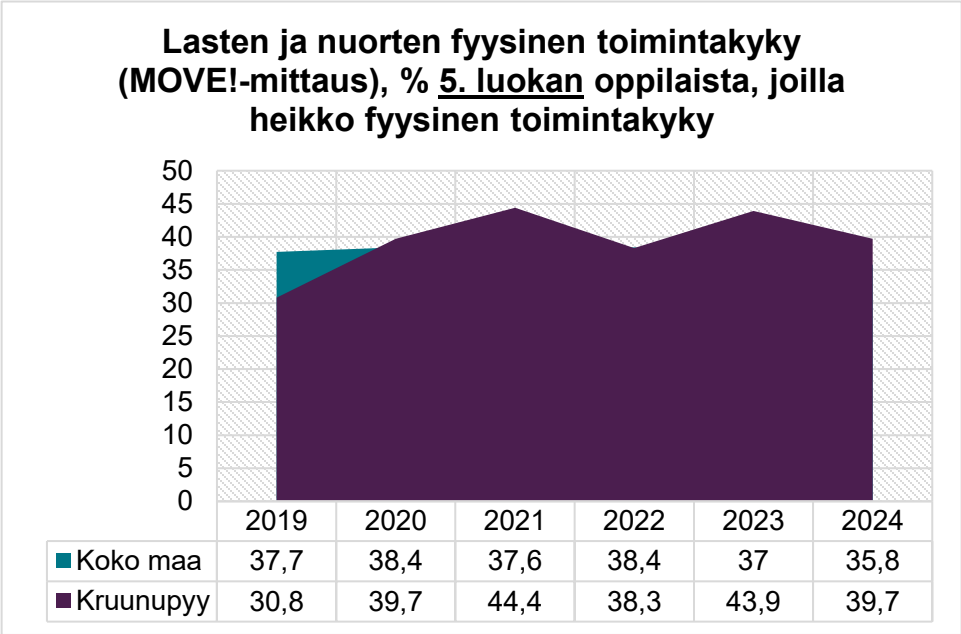
	Hyvinvointialueen palvelutavoitteet	Kunnan omat palvelutavoitteet	Kruunupyyn tulos ¹	Mahdollinen perustelu tulokselle
Iäkkäämmät	12.1 Digitaalisia/tekniisiä ratkaisuja käytetään enemmän hyvinvoinnin, terveyden ja osallistamisen edistämiseen	- Henkilöstöä kannustetaan tarkastamaan asiakirjojensa saavutettavuus ennen niiden julkaisua kunnan verkkosivustolla. - Markkinoidaan kirjastojen tietokoneiden saatavuutta - Kyselyitä ja kysymyksiä ajankohtaisista asioista löytyy jatkuvasti kunnan verkkosivustolla, jotta kuullaan asukkaiden mielipiteitä		Osallistuva budjetointi otettiin käyttöön. Tämän vuoden määräraha meni kuntoportaisiin Kruunupyysssä. Kirjasto tarjosi teknistä apua Digiapu-palvelun kautta.
	12.2 Etäohjauksen käyttö fyysisen harjoituksen edistämiseksi	Digitaaliset Voi hyvin –vinkit julkaistaan säännöllisesti kunnan Instagram-tilillä		Vuoden aikana sosiaalisessa mediassa julkaistiin useampi julkaisu koskien liikunta- ja voi hyvin –neuvoja. Järjestettiin mm. kampanjoita kunnan uimarannoista ja pyöräilyreiteistä.
	12.3 Vahvistaa iäkkäiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia	Vanhusneuvostoa kannustetaan antamaan lausuntoja iäkkäitä koskevista asioista ennen niiden siirtymistä muihin toimielimiin.		Vanhusneuvosto päätti, että järjestetään keväällä voi hyvin –iltapäivä iäkkäämmille, antoi lausunnon Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluverkosta ja käsitteli viime vuoden hyvinvointiraportin.
¹ = Ei vielä aloitettu = Edistyy = Toteutuu				

Kunnan Move!-tulokset

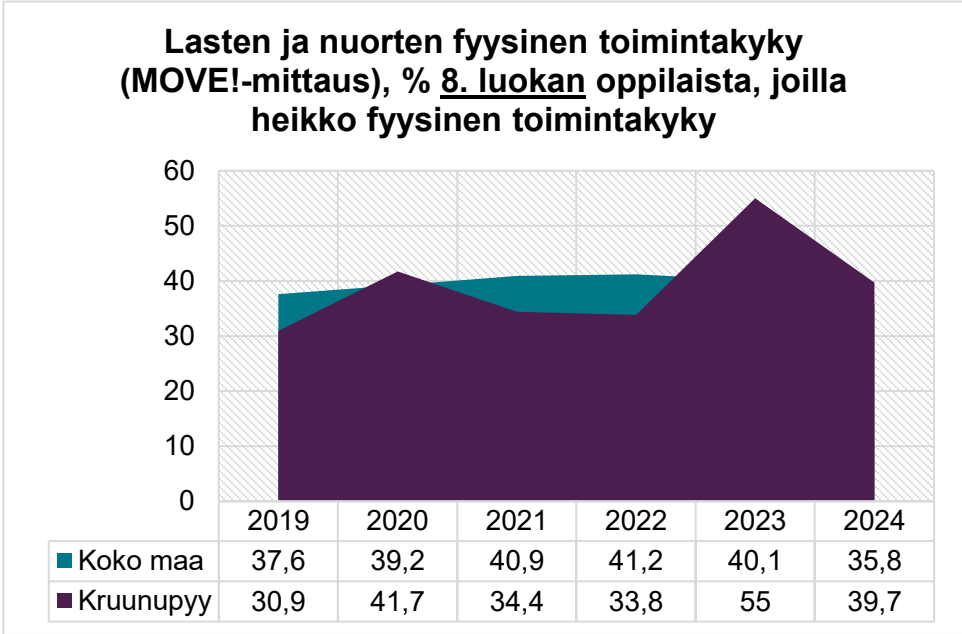
Move!-järjestelmä mittaa:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyyttä, nopeutta, voimaa ja liikkuvuutta)
- motorisia taitoja (tasapaino, liikkuminen ja välineenkäsittely)
- havaintomotorisia taitoja.

Alla olevat tulokset kuvaavat prosentuaalista osaa oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on sellaisella tasolla, joka mahdollisesti kuluttaa tai vaikuttaa haitallisesti terveyteen ja hyvinvointiin. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet.

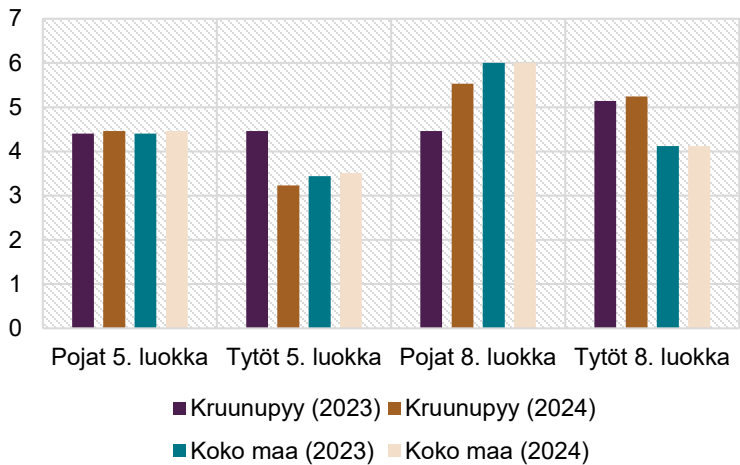
([Sotkanet, 2025](#))

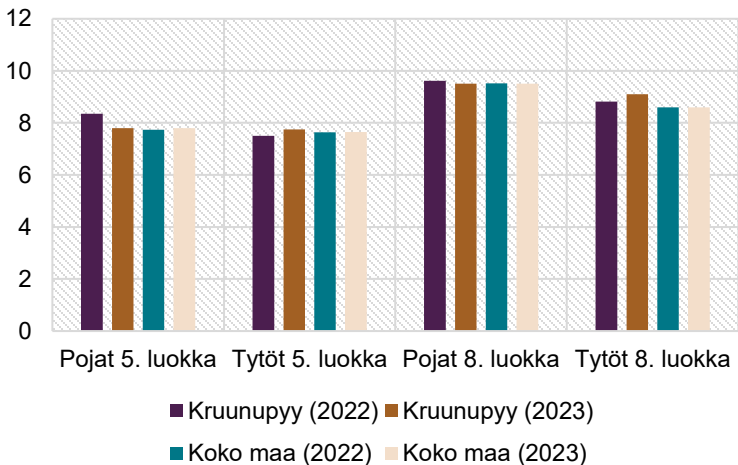
([Sotkanet, 2025](#))

3. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi

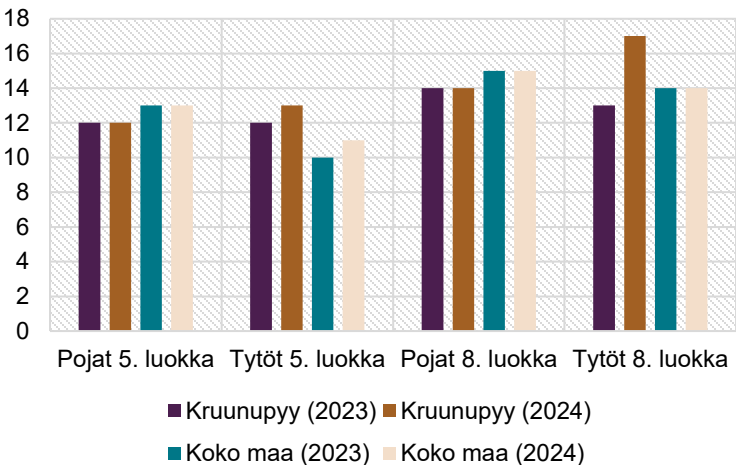
20 metrin viivajuoksu

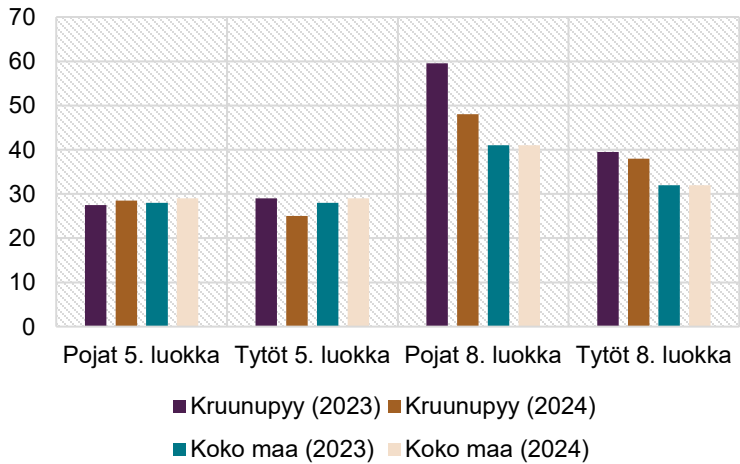
Vauhditon 5-loikka

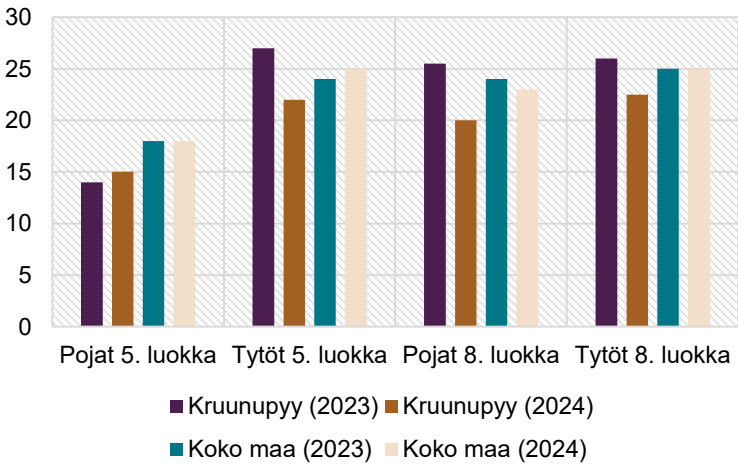
Heitto-kiinniottoyhdistelmä

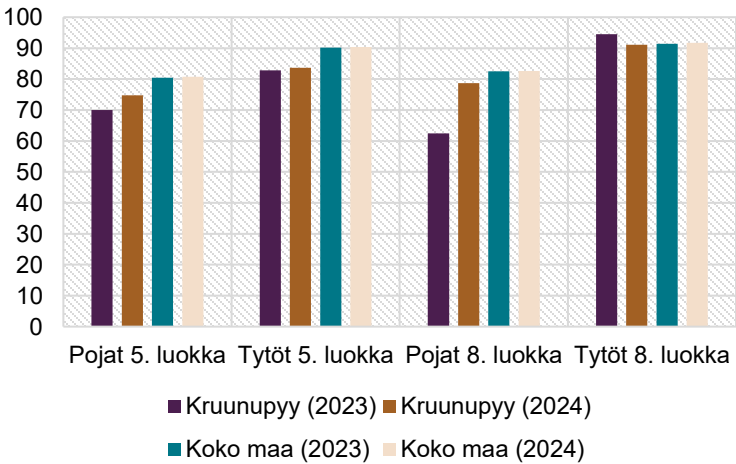
Ylävartalon kohotus

Etunojapunnerrus

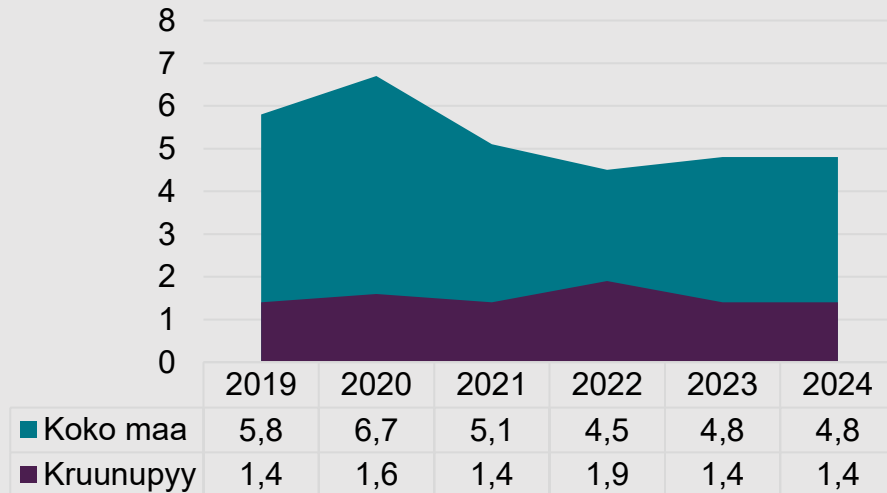
Liikkuvuus, yhteensä

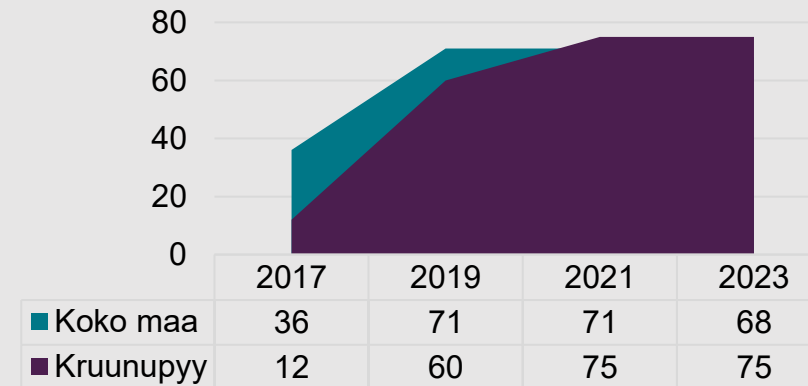
Yhteenveto päihdetilastosta

Seuraavassa on yhteenveto päihteiden käytöstä kunnassa perustuen vuoden 2024 tilastoihin. Painopiste on huumarikoksissa, oppilaiden tupakankäytössä, peruskoulujen ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä sekä tapauksissa, jotka liittyvät alkoholiin ja muihin päihteisiin.

**Poliisin tietoon tulleet kaikki
huumausainerikokset / 1 000 asukasta**

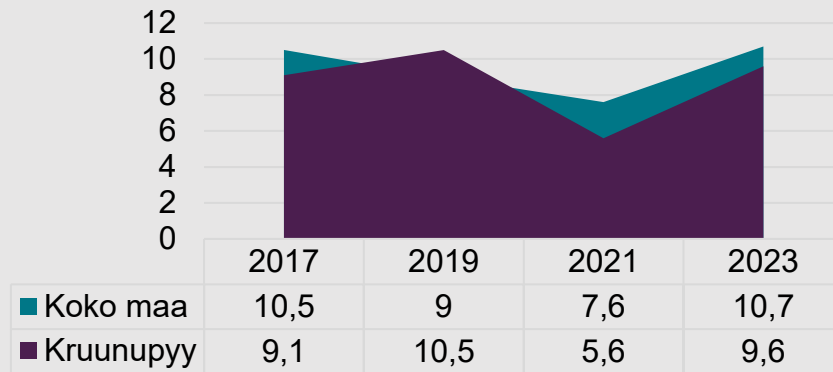
**Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti
kirjattujen käytäntöjen mukaisesti
toteuttavat peruskoulut, %
peruskouluista***

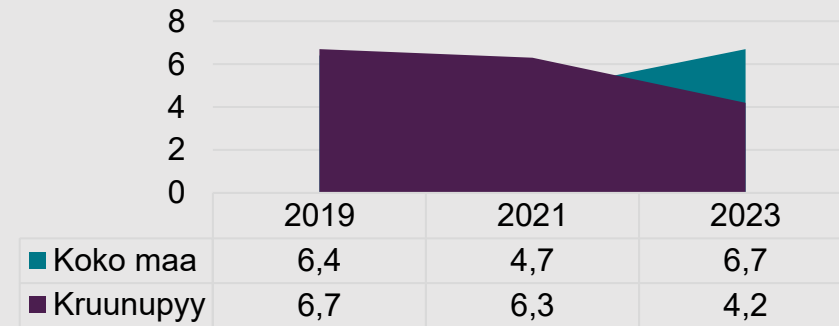
*Tilastot puuttuvat vuodelta 2024

([Sotkanet, 2025](#))

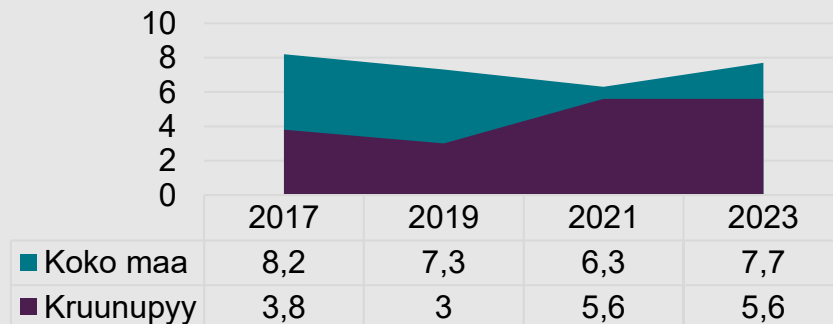
**Käyttää päivittäin jotain
tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, %
8. ja 9. luokan oppilaista (2017–)***

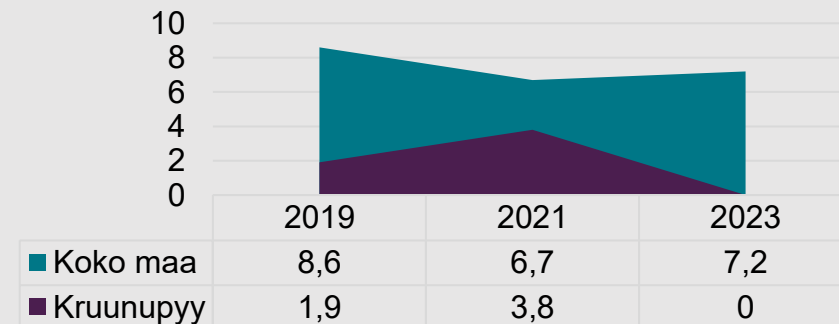
**Käyttää päivittäin jotain
tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, %
lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
(2017–)***

**Huolta herättävää päihteiden tai
tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä
tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan
oppilaista (2017–)***

**Huolta herättävää päihteiden tai
tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä
tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista (2017–)***

*Tilastot puuttuvat vuodelta 2024

([Sotkanet, 2025](#))

Lähteet

- *Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä* (612/2021). Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2021/20210612#Lidm45949346009920>
- *Move!* (2023). Fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä: Kruunupyy. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaustuloksia>
- *Move!* (2024). Fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä: Kruunupyy. Saatavilla: https://a3s.fi/move2024_kuntaraportit/kruunupyy_kronoby288_move2024.pdf
- Sotkanet (2025). Tilastotietoa väestön terveydestä ja hyvinvoinnista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla: <https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/index>
- THL (2022a) = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. *Kuntajohto*. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille/prosessi-indikaattorit/kuntajohto>
- THL (2022b) = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. *Liikunta*. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille/prosessi-indikaattorit/liikunta>
- THL (2022c) = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. *Peruskoulu*. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille/prosessi-indikaattorit/peruskoulu>
- THL (2022d) = Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. *Kulttuuri*. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille/prosessi-indikaattorit/kulttuuri>